

برای...
 ۱۰۸ - معارج قزوین انجمنه بودجه ایالت اولايات
 مغالجه است حكه بطور موقتى و انطلق ضرورت
 پیدا میکند .

۱۰۹ - وجوهيك دريك دوره معامله مالیهائى
 كه عبارت از يكسال شمسى است بصرفيه مقرر در
 بودجه نرسیده باشد در بودجه سال بعد بعنوان همان
 مصرف بهرچ مبلغ منظور میشود و هر گاه دريك دوره
 دخل بودجه از معارج مقرر بیشتر باشد باقى بودجه
 آن سال در بودجه سال بعد ابروابعمى میشود انجمن
 مصارف آنرا مبین می نماید .

۱۱۰ - مأمور مالیه هريك از ایالات و ایالات
 باید مواظبت نماید كه وجوه عایدی ایالت وصول
 شود و مستوریت این امر بعهده او میشود است حكم ایصال
 این وجوه باید از طرف حاكم بمأمور مالیه ابلاغ شود .
 ۱۱۱ - مأمور مالیه باید موافق میزان بودجه
 و بر طبق حواله حاكم وجوه مخارج را بپردازد .
 ۱۱۲ - انجمن ایالتی یا ولایاتی بودجه سابقه
 را كه حاكم ترتیب داده است رسیدگى نموده به
 اكثريت آراء اصلاح می نماید و این بودجه پس از
 آنكه در انجمن تصویب شد باید به تصویب وزارت
 نسایه برسد .

۱۱۳ - حاكم باید در ماه اول هر سال جزء
 كلیه مخارج سال گذشته را بانجمن ارائه دهد .
 ۱۱۴ - بودجه ایالت باید طبع و مجاناً منتشر
 شود .

فصل چهارم

در تشكیل انجمن های ولایاتی

۱۱۵ - ولایت قسطنی از مملكت است كه دارای
 يك شهر حاكم نشین و توابع باشد ام از اینكه
 حكومت تابع یا پایتخت یا تابع مرکز ایالتی باشد .
 ۱۱۶ - در شهر حاكم نشین هر ولایاتی انجمن
 موسوم بانجمن ولایاتی متعقد میشود .
 ۱۱۷ - اعضاء انجمن های ولایاتی مرکز خواهند
 بود از منتخبین شهر حاكم نشین و مجموعی كه از
 بلوكات و توابع آن ولایت بانتخاب اهالی آنها
 فرستاده میشوند .

۱۱۸ - عده منتخبین شهر حاكم نشین كه
 محل انعقاد انجمن ولایاتی است آنرا خواهد بود .
 ۱۱۹ - عده مجموعی كه از بلوكات و توابع
 آن ولایت بانجمن ولایاتی فرستاده میشوند مطابق
 عده بلوكات و توابع آن ولایت خواهد بود .

۱۲۰ - هريك از بلوكات و توابع ولایاتی
 فقط يك نفر منتخب بانجمن ولایاتی خواهد فرستاد
 حكه در بلاد موافق قواعد انتخابات شهرها و در
 بلوك موافق ترتیب انتخابات بلوك مبین میشود .

۱۲۱ - هريك از ایالات عده حكه در قلمرو
 ولایاتی هستند می توانند بگنفر منتخب بانجمن ولایاتی
 بفرستند .

۱۲۲ - وظایف و ترتیبات انجمن های ولایاتی
 در قلمرو هر ولایت كه عبارت از شهر و توابع و
 بلوكات است مطابق خواهد بود وظایف و حقوقی

كهرای انجمن های ایالتی مقرر شده ولی انجمن های
 ولایاتی كه جزء ایالتی هستند در مطالب لازم بانجمن
 ایالتی كه در كرسى آن ایالت تشكيل میشود رجوع
 خواهند نمود و ولایاتی كه مستقل هستند و در تحت
 ایالت دیگر نیستند مستقیماً با ادارات مركزی دولت
 كه در وزارتخانه است طرفت میشوند .

تیسره - انجمن ایالتی در مركز ایالت و
 انجمن ولایتی در شهر حاكم نشین ولایت برقرار
 خواهد بود لافیه

مجلس مهریارك

جناب اشرف آتابك اعظم این نظامنامه انجمن
 ولایتی ملاحظه شد صحیح است معمول و مجرى بشاید
 شهر ربیع الثانی ۱۳۲۵

خلاصه مذاكرات روز سه شنبه

دوم ربیع الاولی ۱۳۲۵

دارالشورای ملی

خلاصه مذاكرات روز يكشنبه صلح صغیر را آقا
 سید محمد تقی قرائت نمودند قرار شد نظامنامه بلديه
 قرائت و مطرح شود .

چون آقا میرزا نظام الدین و آقا میرزا سید
 حسن و كلاهی كاخان امروز ورود بمجلس نموده
 بودند لذا آقایان معتقد تقی ایشان را معرفی نموده
 و تمام و كلاه تهریك گفته بصورت مجلس
 پذیرفته شدند . قبل از شروع بغواندن نظامنامه
 بلديه رقمه كه از طرف وزارت داخله در جواب
 رقمه مجلس متدس از بابت كندمی كه باید دولت
 بكمپانی بدهد نوشته شده بود قرائت شد كه خلاصه
 آن قریب باین مضمون بود .

در باب حمل كندم كه اهمیت آن معلوم است
 از طرف وزارت داخله اجمالی نشده و این مسئله كندم
 دورشته است یکی متعلق بولایات است و آنرا باید خورد
 مجلس محترم مستقیماً از وزارت مالیه بخواهد ولایه
 وزارت مالیه هم پول خواهد خواست و یکی هم متعلق
 بلاكین شهر است بندگان اعلی حضرت مأموریت وصول
 آنرا بعهده جناب حاجب الدوله مقرر فرموده اند
 و همین حالا رقمه در این باب بمعزى آیه نوشته
 جواب خواستم هر جوابی كه آمده اصلاح خواهد داد
 و نیز متنی است كمپانی صورتی از كندمی حكه
 بمأموریت معزى آیه وصول خواهد بفرستد كه معلوم
 شود چه قدر وصول شده و چند بقی است بلكی
 از رؤسای كمپانی اظهار داشت كه صورت این
 كندم نزد خود جناب حاجب الدوله هست و از آن
 روز كه مجلس شد بجهت دوست خروار داده اند
 رئیس چنین اظهار داشتند كه در این رقمه
 وزارت داخله يك نکته هست و آن این است كه
 نوشته اند در باب كندمی ولایات كه بلیده دولت بدهد
 خود مجلس مستقیماً بوزارت مالیه اختصار نماید
 و چنانكه تمام امورات شهری متعلق بوزارت داخله
 است و اگر امری در این بابها راجع بوزارتخانه
 های دیگر باشد باید خود وزارت داخله سوال و
 جواب نماید از قبیل مجلس ندادن مضمون اظهار كردند
 همین طرز است و مذاكرات زیاد بمیان آمده بعضی
 اظهار كردند كه در وزارت داخله آویز كرده اند
 بهر كارى كه دست میگزینند بول نرسیده و
 سال آنكه بانك حاضر است بول بدهد و بلكی از
 رؤسای كمپانی چنین تقریر نمود چند روز قبل قرار
 شد انتقال الدوله هزار و هشتاد و خروار كندم از بابت
 خالصجات بدهد و اظهار داشت از بابت فاضل صه

عاضیه كه دارم هشت هزار تومان بمسئد تا این كندم
 را حمل نمایم بانك قبول كرد كه بدهد و حواله
 دولت را بخواهد و هنوز داده نشده .

چون نام رؤسای كمپانی در اول گفتگو حاضر
 نبودند و در این موقع همكی حاضر شدند رقمه
 وزارت داخله مجدداً قرائت شده و ایشان نیز
 همین جواب را دادند بالاخره پس از مذاكره
 زیاد قرار شد فردا كه وزراء مسئول مجلس خواهند
 آمد در این خصوص حضوراً سوال و جواب شود .

سپس رقمه دیگر كه از طرف وزارت داخله
 در جواب رقمه مجلس از بابت نظم شهر نوشته
 شده بود قرائت گردید خلاصه آن قریب باین
 مضمون بود - از بابت نظم شهر و جلوگیری از
 انجمن همت آباد نوشته بودید - همین قدر زحمت
 میدهم وزارت داخله تا حال در اقدامات مقهوره
 كوتاهی نكرده اگر راپورت چپا راپورت صحیح
 بدهند معلوم خواهد شد كه خیلی بالنسبه سابق تفاوت
 كرده و صلاح رئیس نظمی را خواست در برچیدن
 انجمنها دستور العمل لازم دادم و چون سرباز های
 قرائت آنها بواسطه طول كشیدن مدت ساختن
 آنها درست مراقبت در حفظ و حرمت نداشتند قرار
 گذاشتم عوض نمایند .

در این باب مذاكرات زیاد شد بعضی اظهار
 كردند رقمه كه از طرف مجلس بوزارت داخله
 نوشته شده فقط ر باب جلوگیری از اقدامات
 انجمن همت آباد بوده كه آن روز رئیس نظمی
 راپورت داده بود انجمن مزبور بعضی اقدامات
 مینماید كه موجب هرج و مرج شهر شده حال
 باین دست آویز كلیه انجمنها را تعطیل نمودن
 صحیح نیست و بلكی از وكلا چنین اظهار كرد
 انجمنها كلیه بوجوب قانون اساسی آزاد است ماداميكه
 مغل مصلحت ملكی نیست و البته انجمنی كه مغل
 باشد مجلس او را تصویب نمیکند اهالی شيراز
 مقیم طهران انجمنی تشكيل داده اند كه فقط در فواید
 عامه و ترقی مملكت گفتگو مینمایند پرور رئیس
 نظمی رقمه بودند آنجا رقمه یا حكه ارائه داشته بودند
 كه باید بر حسب امر اعلی حضرت و تصویب مجلس
 محترم این انجمن برچیده شود اگر تعطیل ننمایند
 لاا - بقوه جبره برچیده خواهد شد جمعی گفتند
 مجلسی كه چنین چیزی نوشته است كه تمام انجمنها
 بر چیده شود مذاكرات زیاد بمیان آمد گفتند
 سواد رقمه كه از طرف مجلس محترم بوزارت داخله
 در این باب نوشته شده بیارند در مجلس قرائت شود
 و معلوم كردد كه از طرف مجلس چنین چیزی نوشته
 نشده سواد آن رقمه را آورده قرائت شد قریب باین
 مضمون بود .

در بر طبق مذاكرات حضوری روز (۱۸) صفر
 در خصوص بی نظمی شهر و انجمن همت آباد و
 بعضی اقدامات آن انجمن مجلس محترم نظم شهر
 و منع انجمن مزبور را از جناب عالی تمنا نمود و
 در ضمن هم شرحی بوزارت داخله نوشته شد و تا
 حال از طرف وزارت داخله در این باب اقدامی
 نشده و انجمن مزبور در كارهای خود جری تر
 شده این مسئله موجب حیرت گردیده كه با وجود
 آن اظهارات چگونه اقدامات بعمل نیامده این است
 مجدداً زحمت میبدهد كه نومی اقدام فرمائید اسباب
 رفاء عموم فراهم آید) همه گفتند این رقمه مجلس
 فقط صریح در نظم شهر وضع از اقدامات انجمن

۹۳ - اداره بلدیہ در تحت ریاست رئیس انجمن بلدیہ غواهد بود رئیس مزبور که موسوم بکلانتر است بیکتر معاون از اعضای اداره بلدیہ بانتخاب انجمن بلدیہ خواهد داشت و معاون مزبور که بدین سمت بحکم وزیر داخله استقرار میابد در موارد غیبت یا مرض کلانتر قائم مقام او خواهد بود متشی اداره بلدیہ را بنی انجمن بلدیہ از میان اعضای اداره بلدیہ معین خواهد کرد مدت مأموریت کلانتر و اعضای بلدیہ چهار سال است در دوره اول بعد از دو سال نصف اعضای بلدیہ بحکم قرعہ خارج شده و بجای آنها اعضای جدید انتخاب میشوند و بعد از انتضالی هر دو سال آن نصف اعضای که چهار سال مدت مأموریتشان بسر آمده خارج شد مواضعی جدید انتخاب میشوند انتخاب اعضای سابق با اکثریت آراء انجمن بلدیہ جایز است

۹۴ - اداره بلدیہ مکلف است که موافق این نظامنامه و مطابق دستور العمل های انجمن بلدیہ امور شهر را اداره نماید اداره بلدیہ بصورت صحیحی از کلیه اموال متعلق بشهر را باید داشته باشد و امور جاریه شهر را انجام دهد و بیوسته در صد فراهم نمودن اصلاح وضع شهر باشد و اطلاعاتی که برای انجمن بلدیہ لازم میشود تحصیل کرده بانجمن مزبور برساند و موافق احکام آن عمل نماید و لوابیح جمع و خرج شهر را مرتب کند و مالیات و عوارض شهری را وصول نموده بر طبق دستور العمل های انجمن بلدیہ که موافق قوانین خواهد بود در خرج نماید در دیوان خانه او محاکم عدلیه برای امور شهری مدعی ومدعی علیه واتسع شود بجملای لازم شکایت نماید و با اجازه دستور العمل انجمن بلدیہ با ادارات جزء خود تقشیش و رسیدگی نماید و کلیه حساب و راپورت اقدامات خود را بانتيجه تقشیش و رسیدگی با ادارات جزء را بانجمن بلدیہ بعد و راپورت ها و حسابهای مزبور را بطبع رسانده اشاعه دهد

۹۵ - امور داخلی اداره بلدیہ و تقسیم کار ها در آن اداره موافق دستور العمل انجمن بلدیہ مرتب خواهد شد و امور راجعه ب اداره بلدیہ با اکثریت آراء انجمن میباید در صورت تساوی آراء رای کلانتر اکثریت را معین می کند ولی هر گاه کلانتر رای اکثریت را مضر بمصالح عموم و منافع شهر بداند مجاز است که رای اداره بلدیہ را موقوف الاجرا گذارده مراتب را بانجمن بلدیہ اظهار کند

۹۶ - کلانتر مکلف است که کمال مراقبت را در انتظام امور اداره بلدیہ بعمل آورد

۹۷ - حاکم حق تقشیش و رسیدگی ب اداره بلدیہ و ادارات جزء آن را دارد هر گاه در اعمال اداره بلدیہ چیزی مشاهده کند که خلاف قاعده دستور العمل ها باشد حق دارد ب اداره بلدیہ اخطار نماید و در صورتی که اداره مزبور مرتبه متنبه نشود مراتب را بانجمن بلدیہ اظهار کند و چنانچه انجمن بلدیہ با اداره بلدیہ هم رأی شده مسئله بوزیر داخله تقدیم خواهد شد حکم وزیر داخله برای اداره بلدیہ حتی الاجراست ولی انجمن بلدیہ حق دارد مادامی که دیوانخانه ادارات تشکیل نشده بکمیسیون مرکب از اعضای شورای ملی و سنا بعداً متساری شکایت نماید

۹۸ - ادارات بلدیہ میتواند عرضحال و مستدعیات خود شان را بواسطه حاکم بوزارتخانه های لازم تقدیم نمایند

۹۹ - برای اینکه امور شهری خوب اداره شود انجمن بلدیہ حق دارد که کمیسیونهای اجرائی تشکیل کرده هر که امر شته کاری را بسپارد کلیه کمیسیونها در تحت نظارت

اداره بلدیہ بود و در صورت دستور العمل های انجمن بلدیہ رفتار خواهند کرد

۱۰۰ - رؤسای کمیسیونها را اداره بلدیہ از میان اعضای خود انتخاب خواهد کرد و اگر اداره بلدیہ تصویب ننماید که دین کمیسیون از خراج انتخاب شود آن شخص در اداره بلدیہ در وقت مذاکره امور راجعه ب کمیسیون حاضر و صاحبزای خواهد بود

۱۰۱ - هر گاه برای اداره کردن اموال و دارائی شهر اشخاصی لازم شود که اهل خیره و فن باشند اداره بلدیہ حق دارد بقدر حاجت این نوع اشخاص را از خارج مستخدم نماید هرگز و نصف اجزای اداره بلدیہ از قبیل مقرر و دفتر دار و غیره با کلانتر است

۱۰۲ - کلانتر و معاون او اعضای اداره بلدیہ و سایر مستخدمین بلدیہ از خریدن اموال شهر در موارد فروش آنها ممنوعند

فصل پنجم - در باب مستخدمین بلدیہ

۱۰۳ - هر گاه در انجمن بلدیہ شکایتی از کلانتر یا معاون او یا یکی از مستخدمین اداره بلدیہ و دوائر جزو آن مطرح مدافعت باشد مستخدمین مزبور نمیتوانند در انجمن حاضر شوند و انجمن بلدیہ در این موارد رئیس و معاون جدیدی موقتاً انتخاب نماید

۱۰۴ - کلانتر و معاون او و اعضای اداره بلدیہ و متشی آن اداره جزو مستخدمین دولت محسوب خواهند بود و در ترفیع رتبه و سایر حقوق حکم مستخدمین دولتی را خواهند داشت

۱۰۵ - قواعد انفصال مستخدمین فوق الذکر در صورت استعفا آنها قبل از انتضالی مدت چهار سال از قرار تفصیل است انفصال کلانتر ها در پایتخت و کرسی های ایالات منوط با اجازه مایونی است انفصال کلانترها در شهرهای متوسط و کوچک و همچنان معاون کلانتر ها مطلقاً با اجازه وزیر داخله است

۱۰۶ - کلانتر و معاون او و اعضای اداره بلدیہ و اجزای دوائر و انجمن های جزو آن علامتی موافق نقشه و نمونه که با اعضای مایونی رسیده خواهند داشت و بطبوس معینی بترتیب مخصوص با نهاد آید میشود

۱۰۷ - انتخاب کلانتر و معاون او برای مدت چهار سال است تعیین مدت مأموریت متشی اداره بلدیہ منوط برای انجمن بلدیہ است

۱۰۸ - مستخدمین اداره بلدیہ که از خارج دعوت میشوند باید شرایطی را دارا باشند که در باره انتخاب کنندگان اعضای انجمن بلدیہ مقید است

سواد دستخط مبارک

قرار داد نامه بلدی بطوریکه نوشته شده است صحیح است بیست ربیع الثاني ۱۳۲۵

مذاکرات روز پنجشنبه چهارم ربیع الاولی ۱۳۲۵

دارالشورای ملی

خلاصه مذاکرات روز شنبه دوم ماه را آنای حاج سید نصر الله قرائت نمودند و سپس شروع نمودند بقیه نظامنامه بلدی شده و مطرح مذاکره گردید

نستی از نظامنامه قرائت شده بود که آقا میرزا سید محمد مجتهد بمجلس ورود فرموده چنین بیان کردند که کیش از همه چیز بک فکری برای حاضری بکنید که ما آمده شویم اگر رسیدگی به نظایمات مردم ربط بمجلس ندارد که مردم را جواب بگویند تا با ما کاری نداشته باشند و الا نومی نمائید که ما بنویسیم بیاییم اینکه نشود هر روز که ما بمجلس

مهاجران را در وقتها که در این شهر است هر جلو ما را گرفته اینها که اینها فقط برای خوشنقشانی نیست آخر فکری هم برای حاضری نمائید الان این شخص که در اینها حاضر است بگوید بر سر ما کشته اند تعقیب نمائید بشیبه صحیح است علاج کنید جواب داده شد اولاً وظیفه این مجلس اجرا کاست تکلیف این مجلس گفتن نوشتن است

ثانیاً بطوریکه در چندی قبل قرار شد انجمن تعقیب عرایض معین شده دوازده نفر از وکلا محترم در انجمن حاضر و بمرض حاضری رسیدگی و تعقیب نمایند دیگر از مجلس چه کوتاهی شده

آقا سید محمد جواب دادند صحیح است اولاً وظیفه این مجلس اجرائی نیست ولی مردم ملتفت نیستند و بحکومت هم عارض میشوند رسیدگی نمی شود لهذا ملتجی باینجا میشوند لابد باید مجلس رسیدگی نموده بپردازد که کراج است رجوع نموده و استادگی کرده جواب بخواهد و ثانیاً گفتند انجمن عرایض منعقد شده پس این عرایض چه میگویند؟

جمعی از وکلا اظهار داشتند که انجمن عرایض از صبح منعقد است تا بوقت ظهر و اتصالاً مشغول کار است و مخصوصاً امروز (۲۳) رقمه در باب عرایض نوشته شده و همچنین تاکنون دوهزار و هشتصد رقمه بیرون رفته و جواب هزار و پانصد از این رقمها گرفته شده دیگر مجلس چه بکند و پیش از اینکه تکلیف ندادند آقا سید محمد مجتهد فرمودند چون مردم ملتفت نیستند و گمانشان اینست که وقت مجلس آمده و جلو ما را بگیرند خوب است انجمن عرایض هم همان وقت مجلس منعقد شود که هر کس منظم است رجوع باینجا شده دیگر ما را اذیت نکنند بالاخره پس از مذاکره و گفتگو قرار شد این شخص که عارض بود پسرش را کشته اند رجوع بدیوان خانه عدلیه بکنند لهذا آقای سید الحکماء از مجلس رفته از زوری تحقیق بمرض اولیای مقتول رسیدگی کرده و رقمه از طرف مجلس بوزارت عدلیه نوشته شده حاضری را بان شخص مخصوص فرستادند ب دیوانخانه عدلیه که سریعاً بمرض آنها رسیدگی و احقاق حق شود باز شروع بقرائت نظامنامه بلدی شده و درین قرائت نظام نامه ۳ نفر از وکلای کرمان ورود بمجلس نمودند که اسامی آنها از قرار ذیل است

(آقای آقاییبی) (آقای شیخ حسن خان) (آقای شمس الحکماء)

پس از تمام شدن نظام نامه از وکلای کرمان معرفی شده عموم اهل مجلس تبریک گفته و بعضی ب مجلس مقدس پذیرفته شدند و ورقه رأی برای تصویب و اجرائی بقیه نظام نامه بلدی که خوانده شد منتشر گردید

(۱۷) رای داده شد و نیز درین قرائت نظامنامه بلدی حاج بحر العلوم وارد مجلس شد و در آن موقع ده دوازده نفر از وکلا برخاسته از مجلس بیرون رفتند یکی از وکلا عنوان کردند نمیر سید محمد این رفتن و کلا چیست پرسیدند جهت چیست جواب دادند بجهت آمدن حاج بحر العلوم است میگویند این کاری که از حاج بحر العلوم صادر شده ما تکلیف خود را لای ذنبی که با بودن حاج بحر العلوم در این مجلس باشیم لهذا آقای وثوق الدوله نایب رئیس آقای حاج بحر العلوم گفتند بروند اطلاق دیگری و وکلاء برگردند تا باید رسیدگی و تحقیق صحیح شود و حاج بحر العلوم از مجلس رفتند و کلا باز گشت نموده و در